

Slaugytojų kompetencijos turi būti panaudotos plačiau

Aušra Volodkaitė

Lietuvos slaugos specialistų organizacija

Slaugytojų bendruomenę ir visuomenę pasiekė informacija, kad slaugytojams bus suteikta teisė skirti ir išrašyti (pratęsti gydytojo paskirtus) vaistus lėtinėms ligoms gydyti, medicinos pagalbos priemonės, konsultuoti pacientus teikiant pirmines ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, išduoti siuntimą kai kurioms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms. Toks sprendimas reiškia, kad bus plačiau panaudojamos slaugytojų įgytos kompetencijos, taip užtikrinant geresnę paslaugų prieinamumą pacientams.

Tokie pokyčiai parodo, kad slaugytojai turi pakankamai kompetencijų ir gebėjimų savarankiškai teikti vis platesnes pirminės sveikatos priežiūros paslaugas, yra visaverčiai pacientų priežiūros komandos nariai, jais vis labiau pasitikima.

Tačiau visuomenei, o kartais ir kitiems paciento priežiūros komandos nariams, pvz., gydytojams, atrodo, kad slaugytojai tokio darbo atlikti negali dėl vyraujančios nuomonės, kad slaugytojai gali vykdyti tik gydytojo nurodymus, neturi pakankamai žinių, kad naujas įsakymas didins konkurenciją su gydytojais. Tačiau COVID-19 pandemijos laikotarpis daugelyje įstaigų parodė, kad, suteikus tokią teisę, slaugytojai gerai atliko pavestas užduotis ir ypač prisidėjo prie paslaugų prieinamumo pacientams gerinimo, kuris buvo apsunkintas dėl pandemijos sukeltų sunkumų – didesnio medikų sergamumo, padidėjusio darbo krūvio, ribotų galimybių pacientams lankytis asmens sveikatos priežiūros įstaigose, didesnio skaičiaus konsultacijų telefonu. Šiandien slaugytojai yra savarankiški asmens sveikatos priežiūros specialistai, baigę Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančias slaugos studijas kolegijose ir universitetuose bei įgiję pakankamai teorinių žinių įvairiose srityse (terapinių ligų, farmakologijos, ambulatorinės priežiūros), nuolat mokosi apie įvairias ligas ir sveikatos būkles, geba kritiškai mąstyti. Taip pat būsiami slaugytojai studijų metu atlieka įvairių sričių praktiką pažangiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, susipažįsta su įstaigose galiojančia darbo tvarka, savo pareigomis, technologijomis ir vidiniais informaciniais tinklais, e.sveikata, vadovaujami mentorių atlieka įvairias užduotis ir įgyja praktinio darbo patirties.

Atkreiptinas dėmesys, kad pats slaugytojas savarankiškai gydymo negalės skirti, jam bus suteikta teisė tik pratęsti jau gydytojo paskirtus ir paciento vartojamus vaistus, jei pacientas neturi papildomų nusiskundimų savo sveikatos būkle. Esant nusiskundimų, pacientas turės apsilankyti ir konsultuotis su gydytoju dėl medikamentinio gydymo koregavimo.

Išplėtus slaugytojų kompetencijų ribas, kyla tam tikro nerimo ir pačiai slaugytojų bendruomenei, nes daugėjant pareigų bei funkcijų, kartu didės ir slaugytojų darbo krūvis. Išgaliojus sprendimui dėl papildomų slaugytojų funkcijų vykdymo, įstaigose teks atsižvelgti ir keisti darbo organizavimą, nes savarankiškos slaugytojo konsultacijos rodo, kad, numačius daugiau funkcijų, reikės skirti pakankamai laiko slaugytojo asmeniniam tiesioginiam bendravimui su pacientu, jo konsultavimui, užtikrinti technologines galimybes jų įforminimui, patvirtinti slaugos paslaugų apskaitą įstaigos viduje. Svarbu įvertinti, kiek slaugytojams padidės darbo krūvis, kiek laiko reikės skirti bendravimui su pacientu, jo konsultavimui, vaistų ar siuntimo išrašymui, atsižvelgti į paciento privatumą,

užtikrinti, kad slaugytojas turėtų darbo kabinetą, kur galėtų bendrauti su pacientu, savo kompetencijų ribose įvertinti jo būklę ir suteikti reikiamą konsultaciją ir informaciją.

Taip pat ne mažiau svarbus darbo užmokesčio klausimas. Lietuvos slaugos specialistų organizacijos lūkestis, kad papildomas slaugytojų darbas būtų adekvačiai organizuojamas atsižvelgiant į pacientų srautus ir darbuotojų darbo apimtis bei krūvius, taip pat – deramai įvertintas ir atlygintas.